

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Offentlig versjon

Sak 21/515

A

mot

B AS

**Vedtak av 3. februar 2022 fra Diskrimineringsnemnda,
sammensatt av følgende medlemmer:**

Elisabeth Deinboll (nemndleder)

Jens Kristian Johansen

Møyfrid Eggebø

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon
(+47) 90933125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside
www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder spørsmål om et treningssenter har handlet i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse, ved ikke å tilrettelegge for at et av medlemmene får ha med førerhund på treningssenteret.

Bakgrunn for saken

A er synshemmet og bruker førerhund i det daglige. I ca. 10 år har A trent ved treningssenteret som tidligere het [navn]. Treningssenteret tilrettela for at A kunne medbringe førerhunden sin når hun skulle trene.

B overtok så senteret, og fra 1. september 2021 fikk senteret ny senterleder. Daglig leder ga A beskjed om at hun ikke lengre kunne medbringe førerhunden til treningssenteret.

Følgende e-postkorrespondanse fant så sted mellom A og senterleder/daglig leder i B AS:

Fra senterleder X, 6. september 2021:

«Kontorene skal rigges nå for bruk av PT og behandlere, og pga. allergi så kan vi ikke tillate å ha med hund inn i lokalene våre.

Jeg beklager dette og ulempene det medfører, men er det noen annen måte vi kan løse dette på? Vi ønsker jo selvfølgelig at du skal kunne fortsette å trene hos oss 😊»

Fra A, 6. september:

«Oki. Har hatt hund der siden [treningssenteret] åpnet for mange år siden, og det har aldri hvert noe problem. Men siden B ikke er like imøttekommende for førerhundbrukere velger jeg å si opp abonnementet og informere andre om dette som rett og slett er diskriminerende. Heldigvis fins det andre treningssenter som inkluderer funksjonshemmede.»

Fra X, ukjent dato:

«Beklager at du føler det slik, og vi ønsker selvfølgelig å legge til rette slik at du kommer deg på trening. Det var derfor jeg spurte deg om vi kunne løse dette på en annen måte?»

Når det gjelder kontorene som er i gangen, så skal disse benyttes av behandlere som skal inn på B om kort tid.

Vi ønsker selvfølgelig å være imøttekommende og behjelpelig, men når lokalene som tidligere har blitt brukt ikke er tilgjengelig, så må vi se på eventuelle andre løsninger.»

Fra A, ukjent dato:

«En førerhund e et mobilitetshjelpemiddel for min egen selvstendighet, på samme måte som en rullestol er det for en person som ikke kan gå. Så det er ikke så mange andre løsninger på det. Da må det jo i så fall være taxi, og siden jeg bor i [adresse] er det ca. 500,- tur/retur, 3 ganger i uka... Og det blir ca. 6000,- pr mnd pluss mindreverdigheten...

Jeg forstår fremdele sikke helt problemet som du lager. Det må enten skyldes liten velvilje, mangel på forståelse, dårlige holdninger eller diskriminering. I så fall setter du hele B kjeden i dårlig lys.

Jeg har hvert medlem på B helt siden starten. Jeg har alltid hatt med hund. Han har sovet bak resepsjonen, på lagrene, på handiaptoalettet, i treningssalene når de har hvert ledige – Og en vær leder tidligere har alltid hvert velvillig til å finne gode løsninger for alle der alle hensyn, også overfor allergi blir tatt. Jeg har nok med meg like mange allergiallergener om jeg trener med eller uten førerhund. Så hvis det kommer noen hyperallergikere inn på treningen, vil de reagere på meg også, og på alle «kattedamene» som trener der. Allergikeren er som regel aldri den jeg har problemer med, men de som snakker på vegne av allergikerene er verre.. (enn hvis det kommer en allergiker da..)

Nei, vet ikke helt hva jeg skal gjøre videre. Vurderer å melde dere inn til diskrimineringsombudet for å fastslå at dette er diskriminering. En førerhund og dens bruker har mange rettigheter i samfunnet, og har lov til å ferdes både på restauranter, butikker, alle offentlige araner, kollektiv transport osv... Så her skillere dere dere virkelig ut med å ikke tilrettelegge. ..»

Fra Y, daglig leder i B, 9. september:

«Jeg har sett dialogen mellom deg og senterleder for B; X. Beskyldningene du kommer med at X og B diskriminerer deg er ganske grov og helt uten substans, dette avstår jeg fra å kommentere ytterligere og må stå 100% for din regning. Vi tilrettelegger, og har strukket oss meget langt i lignende tilfeller, og vi har alltid funnet en løsning.

Hvis du faktisk leser eposten til X, ber hun muligheten for å se på alternative løsninger – dette tror jeg, før saken eskalerer i begge ender, er en meget god idè, og anbefaler at vi går den veien. Foreslår at dere møtes raskt slik at vi får en løsning som fungerer for begge parter.

Løsningen du tidligere har vært presentert med å legge førerhunden på et av kontorene på B er dessverre ikke en farbar vei siden disse er utleid, og behandlere kan som du forstår ikke ha en hund liggende inne på kontoret sitt.

Hører fra deg om hvilken retning du ønsker å gå.»

Fra A, 13. september:

«Jeg har ikke fått noe forslag på løsning som innebærer at jeg kan opprettholde min selvstendighet og ha med meg min førerhund slik jeg har hatt i alle år.

Jeg oppfatter og føler dette som diskriminering. Du mener ikke det. Så da er det nok best å la diskrimineringsnemnda avgjøre det!

Jeg har sagt opp mitt abonnement på bakgrunn av diskriminering, og forventer at dere stopper innkreving av betaling.»

Fra Y, ukjent dato:

«Det var et litt annet svar enn hva jeg forventet, noe jeg synes er veldig synd.

Jeg legger også @X på kopi på denne.

Jeg regner med at diskrimineringsnemnda da tar kontakt med meg innen rimelig tid, og her vil vi selvfølgelig svare på spørsmål som måtte komme, og innsyn i dialog med deg vil selvfølgelig åpnes opp fra vår side.

Til slutt må jeg få lov til å si at jeg synes det er synd at du velger denne veien, og vi har ved flere anledninger nå forsøkt å komme til en løsning sammen med deg som skulle fungert for både deg og oss, men dette har du frem til nå vist lite interesse for og anser prosessen som svært lite konstruktiv.

Ønsker deg likevel en god uke 😊»

Den 14. september 2021 innkom klage fra A til Diskrimineringsnemnda. A påstår at B har diskriminert henne på grunn av funksjonsnedsettelse.

Etter vanlig saksforberedelse ble saken behandlet i nemndas møte 20. januar 2022 i Statens Hus i Bergen, og via videokonferanse. I behandlingen deltok Elisabeth Deinboll, Jens Kristian Johansen og Møyfrid Eggebø. Sekretariatet var representert ved Kristine Fleten Sandven, Silje Nordtvedt og Birthe Lill Christiansen.

Partenes syn på saken

A har i hovedsak anført:

B har diskriminert henne på grunn av funksjonsnedsettelse.

A har trent ved B i ca. 10 år. Tidligere senterledelse har alltid lagt til rette for at hun kunne ta med førerhunden når hun skulle trene. Hunden har da oppholdt seg

på et ledig kontor, i resepsjonen, på handicaptoalett eller i treningsaler som ikke har vært i bruk.

Den 1. september 2021 begynte en ny leder ved senteret. A fikk nå beskjed om at hun ikke lengre kunne ta med seg hunden når hun skulle trene. A forklarte da at eneste måten hun kan komme seg til og fra trening, er ved hjelp av hunden.

B viser til at kontorene nå er leid ut, men dette er ikke det eneste stedet hunden har oppholdt seg når A har trent. Det har endatil vært åpnet for at A kunne ha den med inn i selve treningslokalet, men siden det er trangt mellom apparatene, har A valgt å tilpasse seg og legge hunden et annet sted mens hun trente.

A har nå fått klar beskjed om at hun ikke kan ta med førerhunden på senteret. Hun har derfor ikke sett noe poeng i et slikt møte som ledelsen foreslår, et møte som hun for øvrig heller ikke kan medbringe hunden på. A vet at de har snakket «på byen» om at hun kan få trene på et av de andre sentrene, men dette vil ikke løse noe som helst siden hun ikke kommer seg til de andre sentrene. Grunnen til at hun valgte dette senteret er fordi det ligger i nærheten av jobb og fysioterapeut, og fordi det ikke er så enkelt å lære hunden en ny rute. Skulle hun brukt et annet senter som ligger langt unna, måtte hun benyttet seg av taxi. B har, i motsetning til andre sentre, dessuten en spa-avdeling som A har valgt å betale ekstra for å kunne benytte fritt.

Det A har skrevet i sosiale medier er ikke annet enn det som er faktum; at hun trenger en ny plass å trene fordi hun ikke lengre kan ta med seg hunden på B. Hun har imidlertid ikke ønsket å ta saken i media siden hun ikke er interessert i å skade senterets omdømme mer enn de klarer selv. Dette har vært en krevende tid for A som ellers har hunden med seg overalt; på jobb, i butikk, på restaurant og på sykehus/til tannlege. Dette fungerer uten problemer, men å medbringe den på trening er altså ikke mulig.

A føler seg diskriminert og utestengt av treningssenteret, som hun nå ikke lengre kan benytte på grunn av sin funksjonsnedsettelse og sitt tilretteleggingsbehov.

B AS har i hovedsak anført:

B har ikke diskriminert A på grunn av funksjonsnedsettelse.

B har alltid forsøkt å tilrettelegge for alle i samfunnet, og sentrene B har bygget selv er alle universelt utformet. I lignende saker har B alltid strukket seg langt, og klart å finne en løsning. Saken til A er helt spesiell.

B kjøpte et selskap i 2019, og omstrukturerte da driftsmodellen. Den løsningen A tidligere har benyttet seg av - å legge førerhunden på et ledig kontor når hun trener - er ikke lengre en mulighet, siden B nå leier ut disse kontorene. Som det fremgår av e-postkorrespondanse i saken, har B ønsket et møte med A for å

finne en løsning som kunne fungere for begge parter. A har imidlertid ikke vært interessert i dette, noe som for B er ganske uforståelig. B klarer ikke å se at de har gjort noe som kan nærme seg diskriminering i denne saken. Saken kunne vært ute av verden etter et 15-minutters møte med daglig leder eller senterleder. I stedet velger A å gå ut i sosiale medier for å legge frem sin side av saken.

Hvordan dette har vært løst tidligere, og hvor hunden da har oppholdt seg når A skulle trene, vet B ingenting om. B var ikke kjent med saken før de fikk tilsendt screenshot av det A selv har lagt ut på Facebook. Hvilke løsninger B eventuelt kunne tilbudt på et møte med A, som kunne ført til at hun kunne ta med hunden, er heller ikke mulig å svare på. Årsaken til at B ønsket et møte med A, var nettopp for å diskutere dette, og kartlegge hvilke behov hun og hunden har. B har ikke kjennskap til hvilke krav som stilles ved oppbevaring av førerhund; trenger den for eksempel tilsyn? Kan den ligge løs? Har den behov for utstyr, for eksempel matte, vann eller mat når den er på senteret?

A er den eneste kunden B ikke har kommet i mål med når det gjelder individuelle tilpasninger.

Nemndas vurdering

Nemnda skal ta stilling til om A har blitt diskriminert på grunn av funksjonsnedsettelse, ved måten B AS har møtt hennes behov for å medbringe førerhund til treningssenteret.

Noen rettslige utgangspunkt

Diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse er forbudt, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6. Diskriminering er en samlebetegnelse på direkte og indirekte forskjellsbehandling, som ikke er lovlig etter § 9. Med indirekte forskjellsbehandling menes enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnlattelse som vil stille personer dårligere enn andre, på grunn av funksjonsnedsettelse, jf. § 8.

For nemndas bevisvurdering gjelder det alminnelige beviskravet i sivile saker. Nemnda legger til grunn det faktum som etter en samlet vurdering av bevisene er mest sannsynlig, jf. bl.a. Høyesteretts dom i HR-2020-2476-A avsnitt 74 og 75. Dersom det etter en slik bevisvurdering foreligger absolutt bevisvil, følger det av bevisbyrderegelen i § 37 at tvilen går utover den påstått ansvarlige.

Spørsmålet om diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse

A er synshemmet, og det er ubestridt at hun har en funksjonsnedsettelse i lovens forstand. Det første spørsmålet for nemnda er om A har blitt utsatt for indirekte forskjellsbehandling på grunn av denne funksjonsnedsettelsen, ved at hun ikke får ha med seg hunden på treningssenteret, jf. § 8. Nemnda forstår det slik at treningssenteret har et generelt forbud mot å ha med seg hund. Det

sentrale er da om en slik nøytral praksis stiller A dårligere enn andre medlemmer, fordi hun er synshemmet.

Nemnda legger til grunn at A er avhengig av hunden for å komme seg til og fra treningssenteret. Førerhunder har i utgangspunktet ubetinget adgang overalt i samfunnet, nettopp fordi de er et nødvendig hjelpemiddel for mange som er synshemmet. Det er uklart om B direkte har nektet A adgang til senteret med førerhund. Dialogen på e-post indikerer imidlertid en generell praksis om at hund ikke kan medbringes. Det fremstår videre som at førerhunden heller ikke kan tas med før A takker ja til å møte ledelsen og diskutere alternative løsninger.

B har anført at de har invitert til dialog med A for å finne en løsning. De har imidlertid ikke kommet med noen konkrete forslag til hvordan A kan fortsette å komme på senteret med førerhunden sin. Tvert imot har B vist til at de ikke kan tillate hund i lokalene av hensyn til allergikere.

Når B viser til at en ikke er kjent med hvilke behov hunden har; om den trenger mat, vann, matte og tilsyn, er dette etter nemndas mening en klar avsporing. Det er strenge krav til utvelgelse og opplæring av førerhunder, og slike hunder er oftest svært rolige og veloppdragne. Slikt utstyr og tilsyn som B nevner ville A uansett ikke kunnet forlange, for at førerhunden og eierens rettigheter skal anses oppfylt.

Når senteret ikke gjør tilpasninger for førerhunden, er dette likestilt med å nekte førerhunden adgang. Nemndas vurdering er at B sin praksis stiller A dårligere enn andre, ved at hun ikke får ha med seg førerhunden til senteret. B har forskjellsbehandlet A ved å nekte førerhunden adgang til senteret.

Forskjellsbehandlingen er ikke i strid med forbudet i § 6 dersom den har et saklig formål, er nødvendig for å oppnå formålet, og ellers ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles, jf. § 9.

B viser blant annet til at de av hensyn til allergi ikke kan tillate hunder i lokalene sine. Selv om hensynet til allergikere i utgangspunktet kan være et saklig formål, er nemndas vurdering at dette ikke kan gjelde på bekostning av rettighetene til personer med synshemming. I alle tilfeller vil det neppe være nødvendig å nekte hunden adgang til enhver del av senteret for å skåne eventuelle allergikere, og en utestenging av førerhunden på dette grunnlag vil uansett være uforholdsmessig inngripende overfor A. Hun vil da ikke lenger kunne trene ved senteret, fordi førerhunden ikke kan ledsage henne til og fra. Alternativt tilkomstmiddel, taxi, vil være en uforholdsmessig utgift for A.

Vilkårene for lovlig forskjellsbehandling er ikke oppfylt.

Nemndas konklusjon er at B AS har diskriminert A på grunn av funksjonsnedsettelse, ved at hun ikke får ha med førerhunden på treningssenteret. Klagen har ført frem.

Vedtaket er enstemmig.

Sak 21/515

Diskrimineringsnemnda har fattet følgende vedtak:

B AS har diskriminert A på grunn av funksjonsnedsettelse.

Elisabeth Deinboll
nemndleder

Jens Kristian Johansen

Møyfrid Eggebø

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.